ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวที่มีส่วนผสมของแป้ง ข้าวก่ำและแป้งถั่วแปะยึงอก

ผู้เขียน

นางสาวลัคนา บริจินคากุล

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. ยุทธนา พิมลศิริผล

บทคัดย่อ

ถั่วแปะยี (Dolichos lablab) เป็นพืชตระกูลถั่วที่นิยมปลูกมากในพื้นที่ทางภาคเหนือของ ประเทศไทย และเป็นแหล่งโปรตีนที่มีราคาถูก อย่างไรก็ตาม การบริโภคถั่วส่งผลต่อระบบการดูด ซึมและการย่อยในร่างกายอันเนื่องมาจากสารแอลฟา-กาแลกโทไซค์ ซึ่งสามารถสลายได้โคยผ่าน กระบวนการงอก ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวจากถั่วแปะยื งอก ร่วมกับการใช้ข้าวก่ำซึ่งเป็นข้าวเหนียวพื้นเมือง โดยทำการศึกษากระบวนการงอกที่เหมาะสม การพัฒนาสูตรและสภาวะการผลิตขนมขบเคี้ยวที่ผ่านกระบวนการเอกซ์ทรูชัน การศึกษาระดับผง ปรุงรสที่เหมาะสม และการยอมรับของผู้บริโภค จากผลการศึกษาสภาวะการงอกของถั่วแปะยีที่ ระยะเวลา 12, 24, 36 และ 48 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส โดยมีตัวอย่างควบคุมคือ ถั่วแปะ ้ยีที่ไม่ผ่านกระบวนการงอก พบว่าระยะเวลาการงอกที่เหมาะสมคือที่เวลา 36 ชั่วโมง โดยมีปริมาณ โปรตีนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25.66 เป็นร้อยละ 28.48 โดยน้ำหนักแห้ง และปริมาณสารแอลฟา-กา แลกโทไซค์ มีปริมาณลคลงร้อยละ 75.41 เมื่อเปรียบเทียบกับถั่วแปะยีที่ไม่ผ่านการงอก ในการ พัฒนาสูตรที่เหมาะสมใค้วางแผนการทคลองแบบสุ่มตลอด โดยแปรผันอัตราส่วนของแป้งถั่วแปะ ยึงอกและแป้งข้าวก่ำคือ 100:0, 75:25, 50:50, 25:75 และ 0:100 น้ำหนักต่อน้ำหนัก พบว่า อัตรา ส่วนผสมของแป้งถั่วแปะยึงอกและแป้งข้าวก่ำที่ 50:50 มีผลทำให้ผู้บริโภคให้คะแนนความชอบ ด้านความกรอบ 6.4 และพบว่ามีปริมาณสตาร์ชทั้งหมดร้อยละ 45.16 ค่าคัชนีน้ำตาลที่ 98.03 และ จากการศึกษาสภาวะการผลิตที่เหมาะสมโดยผันแปรปริมาณความชื้นของวัตถุดิบร้อยละ 13-18 ความเร็วรอบสกรู 150-230 รอบต่อนาที และอุณหภูมิโซนที่ 3 ของบาร์เรล 150-170 องศาเซลเซียส โดยพบว่าสภาวะที่เหมาะสมคือ ความชื้นของวัตถุดิบร้อยละ 13 ความเร็วสกรู 172 รอบต่อนาที และ อุณหภูมิโซนที่ 3 ของบาร์เรล 160 องศาเซลเซียส โดยสูตรที่เหมาะสมประกอบด้วยแป้งถั่วแปะยื งอกร้อยละ 50 และแป้งข้าวก่ำร้อยละ 50 เกลือร้อยละ 2 น้ำตาลร้อยละ 4 และแคลเซียมคาร์บอเนต ร้อยละ 1 จากการศึกษาระดับผงปรุงรสบาร์บีคิวที่ระดับร้อยละ 0, 2.5, 5, 7.5 และ 10 ของผลิตภัณฑ์ พบว่า ที่ระดับร้อยละ 10 ผู้บริโภคให้คะแนนความชอบโดยรวม กลิ่นรส รสชาติโดยรวม และความกรอบ อยู่ในช่วง 6.5-7.0 และผู้บริโภคให้การยอมรับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาได้ร้อยละ 93.5

Thesis Title Development of Extruded Snack with Purple Rice and Germinated

Lablab Bean (Dolichos lablab) Seed Flours

Author Miss Luckana Borijindakul

Degree Master of Science (Agro-Industrial Product Development)

Thesis Advisor Assistant Professor Dr. Yuthana Phimolsiripol

ABSTRACT

Lablab (Dolichos lablab) bean is one of legume and has been grown in several areas in the Northern part of Thailand. It can be used as cheap source of protein. However, anti-nutritional factor (alpha-galactosides) in legume limits the bioavailability of carbohydrate material, which can be reduced by germination treatment. Therefore, the objective of this research was to develop the extruded snack from germinated lablab bean and purple rice flours including germination process, formulation and process development and consumer acceptance of developed product. The bean was germinated at 25°C for 12, 24, 36 or 48 h. Non-germination bean (native flour) and native lablab starch were used as a control. Results showed that bean germinated at 25°C 36 h was an optimal condition for increasing protein content from 25.66 to 28.48% db and reducing alphagalactosides content by about 75.41% when compared to native flour. In the formulation experiment, completely randomized design was used to determine the ratio of germinated lablab bean flour and brown rice (100:0, 75:25, 50:50, 25:75 and 0:100 w/w). The ratio of germinated lablab bean flour and brown rice at 50:50 provided the optimal condition, resulting in high liking score of crispiness 6.4 than the others. The optimum condition of extrusion process was studied using Box-behnken design (BBD). Three main factors including feed moisture (13-18%), screw speed (150-230 rpm) and final temperature (150-170°C) were studied. The optimized conditions were 13% feed moisture, 172 rpm screw speed and 160°C final temperature. The developed formula snack was 50:50 of germinated lablab bean flour and purple rice and composed of 2% salt, 4% sugar and 1% calcium carbonate of flour weight. The level of barbecue seasoning at 0,

2.5, 5, 7.5 and 10% weight by product was investigated. Ten percentages of barbecue seasoning resulted in acceptable hedonic scores for overall acceptability, odor, overall taste and crispiness (6.5-7.0) and consumer acceptance of develop product was about 93.5%.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved